

УДК 378.147

DOI: 10.26565/2227-8877-2021-94-12

Ринок перекладацьких послуг: аналітичний огляд тенденцій, структури, вимог до фахівців з письмового перекладу

Фабрична Я. Г.

кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету;
e-mail: yanafabrichnaya@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1009-6598>;
GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=1XWCOLgAAAAJ&hl=ru>;
RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Yana-Fabrychna>
(Київ)

Здійснюючи комплексний аналіз сучасних умов, тенденцій розвитку та структури ринку перекладацьких послуг у світі та в Україні, авторка статті досліджує особливості функціонування його учасників, визначає вимоги до фахівців з письмового перекладу з метою врахування зазначених аспектів у ході розробки методики навчання майбутніх філологів письмового перекладу в галузі освіти, зокрема визначення структури та змісту фахової компетентності перекладача текстів освітнього дискурсу та розробки методичної системи контролю рівня її сформованості. Результати критичного огляду релевантних наукових розвідок, вивчення даних незалежних аналітичних агенцій і професійних асоціацій перекладачів, контент-аналізу сайтів перекладацьких компаній, відділів перекладу організацій свідчать про те, що український ринок перекладацьких послуг є частиною світового ринку мовних послуг, який стрімко розвивається під впливом як зовнішніх (глобалізація, економічна рецесія, стрімкий розвиток електронної комерції та цифрових технологій, збільшення обсягу інформації) так і внутрішніх (міжнародні контакти, конкуренція, хаотичність бізнесу) факторів, що визначають особливості функціонування перекладацьких агенцій, відділів перекладів державних і недержавних установ, незалежних перекладачів, їхньої взаємодії із замовниками перекладацьких послуг та відносин між собою. Урахування отриманих результатів дослідження під час організації та реалізації відповідного навчання сприятиме його спрямуванню на практичну підготовку майбутніх фахівців з письмового перекладу текстів освітнього дискурсу, здатних забезпечити високі стандарти якості перекладу та перекладацьких послуг.

Ключові слова: замовники перекладацьких послуг, постачальники перекладацьких послуг, ринок перекладацьких послуг, фахівці з письмового перекладу.

Fabrychna Ya. Translation industry: analytical review of trends, structure, requirements for translators. This paper deals with a complex analysis of the current trends and conditions of the development of the translation industry in the world and in Ukraine, the structure of the translation services market, profiles of its participants, requirements for translators. The results of the research will be taken into consideration in the process of the development of methods of teaching translation of texts on educational issues to student philologists for defining the structure and the content of the translator competence and the development of the assessment system for measuring its level. The results of the critical review of the relevant academic papers, study of investigations conducted by independent analytical agencies and survey reports released by professional translator organizations, content-analysis of translation companies and private and public translation departments web-sites show that the Ukrainian market of the translation services is a part of the global language industry which rapid evolution is influenced by external (globalization, economic recession, development of e-commerce and digital technologies, increasing amount of information) and internal (international connections, competitive environment, chaotic nature of business) factors that determine the peculiarities of translation services providers profiles, their relationships with translation buyers and collaboration with each other. The obtained results are of great importance for the organization and realization of the educational process as the translation industry realia incorporation into it will contribute to graduates' awareness of the translation services market and their ability to meet its needs and requirements.

Key words: translators, translation buyers, translation industry, translation services providers.

1. ВСТУП

Якість професійної підготовки перекладачів визначається ступенем їхньої готовності по закінченню ЗВО стати повноцінними та повноправними гравцями ринку перекладацьких послуг, який висуває певні вимоги до кваліфікації перекладача, що зумовлені як умовами та тенденціями розвитку ринку праці так і сучасними викликами. Актуальність цієї розвідки обумовлена необхідністю отримання нових даних щодо зазначених аспектів та їх врахування під час розробки методики навчання майбутніх філологів письмового перекладу в галузі освіти, зокрема визначення структури та змісту фахової компетентності перекладача текстів освітнього дискурсу та розробки методичної системи контролю рівня її сформованості.

Вивчення ринку перекладацьких послуг знайшло відображення у ряді досліджень, у яких науковці аналізують перекладацький ринок з метою: окреслення основних напрямків покращення підготовки перекладачів закладами вищої освіти (ЗВО) [2]; вирішення питань розробки нових освітніх стандартів і програм підготовки майбутніх перекладачів [4]; виявлення основних тенденцій та окреслення перспектив внесення змін до моделі фахового навчання перекладача [7; 9]; визначення компетентностей, що користуються попитом на сучасному українському ринку перекладів [1]; визначення ролі й особливостей машинного перекладу та автоматизованих систем перекладу для підготовки сучасного конкурентоспроможного перекладача [5]; виокремлення найпопулярніших сфер послуг, що надаються провідними українськими компаніями з перекладу [9], окреслення вимог до перекладачів, що висуваються вітчизняними та західними перекладацькими компаніями [8; 9], аналізу відповідності підготовки студентів-перекладачів у ЗВО до ринкових вимог [9]. Проте, питання дослідження ринку перекладацьких послуг у контексті визначення вимог до професійної підготовки фахівців з письмового перекладу в галузі освіти залишається поза увагою науковців.

Мета розвідки полягає у комплексному аналізі ринку перекладацьких послуг і вимог до фахівців з письмового перекладу на ринку праці у світі та в Україні. Завданнями дослідження є: 1) вивчення сучасних умов, тенденцій розвитку та структури ринку перекладацьких послуг у світі та в Україні; 2) окреслення особливостей функціонування постачальників перекладацьких послуг і вимог до них; 3) визначення вимог до фахівців з письмового перекладу.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єктом дослідження є ринок перекладацьких послуг у світі та в Україні. Предметом дослідження виступають умови та тенденції розвитку перекладацького ринку, його структура, особливості функціонування постачальників перекладацьких

послуг, вимоги до фахівців з письмового перекладу. Методи дослідження включають інформаційний пошук, вивчення та критичний аналіз, синтез та узагальнення матеріалів релевантних наукових розвідок, досліджень і звітів про результати опитувань, проведених незалежними аналітичними агенціями і професійними асоціаціями перекладачів, сайтів перекладацьких компаній, структурних підрозділів організацій, що виконують функції відділу перекладів.

2.1. Умови й тенденції розвитку ринку перекладацьких послуг

Для вивчення сучасних умов і тенденцій розвитку ринку перекладацьких послуг у світі скористаємось даними дослідження та аналізу комерційної діяльності, послуг і технологій у галузі перекладу й локалізації, проведених незалежною агенцією «Common Sense Advisory Research» (надалі CSA Research) [14], результатами опитування, представленими у звіті Європейського союзу асоціацій перекладацьких компаній (надалі EUATC) за 2020 рік [15] і статистичними даними, оприлюдненими відділом досліджень компанії «Statista Research Department» (надалі SRD) [21].

Згідно з даними дослідницької агенції CSA Research [14], сфера перекладацьких послуг у світі розвивається під впливом трьох основних факторів: 1) зростаючої глобалізації в умовах економічної рецесії; 2) інтенсивного розвитку ринку електронної комерції; 3) збільшення обсягів інформаційного наповнення сайтів у мережі Інтернет у форматах прямого доступу (online content) й автономних даних (offline content). Розглянемо зазначені фактори та визначимо наслідки, до яких вони призводять.

Отже, вплив зростаючої глобалізації в умовах економічного спаду та інтенсивний розвиток електронної комерції на ринок перекладацьких послуг прослідковуються у тому, що спад у світовій економіці змушує компанії до пошуку нових ринків, що призводить до зростання попиту на перекладацькі послуги [14]. Але, фактором, який визначає вибір постачальника перекладацьких послуг, є обмеженість ресурсів, а одним із основних критеріїв цього вибору є те, наскільки ефективно постачальник перекладацьких послуг використовує ресурси часу та фінансові ресурси своїх клієнтів.

В умовах збільшення обсягів інформації, що потребує перекладу, інший аспект, на який звертає увагу дослідницька група агенції CSA Research, – це стагнація продуктивності, оскільки в той час, коли ринок перекладацьких послуг збільшився більше ніж удвічі за останні 10 років [21], середня кількість слів, що перекладач перекладає за годину складає 400 [14]. Збільшення продуктивності відбувається за рахунок машинного перекладу з подальшим редагуванням, використання автоматизованих засобів перекладу та командної роботи. При цьому очі-

кування щодо якості перекладу також зростають. Іншими словами, замовник перекладацьких послуг шукає фахівця, який швидко виконає роботу за помірну ціну.

Однією із головних характеристик сучасного ринку перекладацьких послуг, пов'язану з використанням цифрових технологій, вважають широке коло професій у перекладацькій галузі [20]. За даними дослідження, проведеного у 2018 році, кількість посад налічує 600, назви яких розділено на сім груп в залежності від функцій. Основна група – це «лінгвісти», що нараховує більше 50 спеціальностей, серед яких письмові та усні перекладачі у різних галузях, редактори, коректори. Деякі посади передбачають поєднання функцій, наприклад, перекладач/адміністратор інформаційних систем або фахівець по роботі з клієнтами/перекладач. Такі посади як менеджер проєктів, координатор, консультант забезпечують «управління перекладацькими проєктами». Інші посадові особи функціонують в межах корпоративного управління, маркетингу та продажів, розвитку, комунікацій, технічного обслуговування.

На думку дослідників [14], здатність постачальника перекладацьких послуг відповідати визначеним викликам полягає у здатності забезпечити їх високу якість, що зумовлюється: 1) високим рівнем перекладацької компетентності, невід'ємною складовою якої є володіння засобами автоматизованого перекладу у поєднанні з творчими здібностями перекладача; 2) комунікативними здібностями (soft skills) для пошуку клієнтів і співпраці з колегами для винайдення ефективних рішень під час командної роботи над перекладацькими проєктами; 3) комерційними здібностями для того, щоб розрахувати вартість своєї роботи та продати свої послуги.

Визначимо умови розвитку, тенденції та виклики українського ринку перекладацьких послуг, розглянувши релевантні дослідження науковців [1; 2; 4; 5; 7; 9], дані огляду українського перекладацького ринку 2018 року, оприлюднені агенцією «Translation Rating» [26], результати опитування, проведеного Українською асоціацією перекладачів (UATI) [11] за підтримки «Центру соціального аудиту» у 2020 році.

Отже, аналіз зазначених джерел виявив, що на сучасному етапі український ринок переклада-

цьких послуг розвивається в умовах розширення міжнародних відносин та інтеграції українського суспільства в європейське та світове співтовариство, що відображається у зростанні ролі перекладацької діяльності як засобу комунікації [5; 26] та збільшенні попиту на перекладачів, які можуть швидко виконати великий обсяг роботи з використанням автоматизованих засобів перекладу [7]. Іншим фактором, що впливає на розвиток перекладацького ринку, – це зростання ІТ-ринку та Інтернет-технологій [4].

До особливостей розвитку ринку послуг з перекладу в Україні відносять його перетворення на ринок послуг з лінгвістичної підтримки бізнесу [7], що зумовлено зростанням конкуренції через велику кількість гравців [5]. Також характерними для надання перекладацьких послуг в Україні є віртуальність, віддалений режим роботи, постійний розвиток і оновлення засобів автоматизації перекладу [7]. До негативних рис українського ринку перекладу автори відносять хаотичність бізнесу, що спричинено інформаційною непрозорістю [4] та відсутністю належної законодавчої бази [2; 9].

У контексті збільшення попиту на швидкі та якісні перекладацькі послуги в умовах зростання конкуренції, вимоги до українських постачальників перекладацьких послуг стосуються: 1) виконання великих обсягів перекладу; 2) умінь рекламувати свої послуги та підтримувати репутацію; 3) здатність адаптуватись до змін [7].

Представимо результати дослідження умов і тенденцій розвитку, основні виклики на ринку перекладацьких послуг у світі та в Україні у таблиці для порівняння (Див. Таблицю 1.2.1).

Узагальнюючи результати дослідження, приходимо до висновку, що ринок перекладацьких послуг в Україні є частиною світового ринку мовних послуг із викликами та вимогами, які створюються глобальними процесами та стрімким розвитком цифрових технологій.

2.2 Структура ринку перекладацьких послуг, особливості функціонування його учасників

Джерелом даних для аналізу структури ринку перекладацьких послуг і визначення особливостей функціонування і взаємодії його учасників були зві-

Таблиця 1.2.1

Умови розвитку ринку перекладацьких послуг

	<i>Ринок перекладацьких послуг у світі</i>	<i>Ринок перекладацьких послуг в Україні</i>
умови	- зростаюча глобалізація на фоні економічної рецесії - інтенсивний розвиток ринку електронної комерції - збільшення обсягів інформації.	- розширення міжнародних відносин та інтеграція у європейське та світове співтовариство - зростання ІТ-ринку та Інтернет-технологій
тенденції	- стрімке зростання попиту на перекладацькі послуги	- динамічне зростання попиту на перекладацькі послуги - розширення сфери послуг - віддалений режим роботи
виклики	- обмеженість ресурсів - стагнація продуктивності	- зростання конкуренції - хаотичність

ти про результати опитування, оприлюднені EUATC [14], UATI [11], Translation Rating [26], оголошення про вакансії на посаду перекладача у перекладацьку агенцію, відділи перекладів організацій, опис посадових обов'язків, вимог до кандидатів на посаду перекладача [3; 6; 10; 11; 13; 16; 17-19; 22; 24; 25-29].

Ринок перекладацьких послуг є одним із трьох сегментів ринку мовних послуг [21], учасники якого – це постачальники перекладацьких послуг, замовники перекладацьких послуг й освітні заклади, що готують професійних перекладачів. Розглянемо особливості функціонування постачальників перекладацьких послуг, які представлені перекладацькими агенціями, відділами перекладів державних і недержавних організацій та незалежними перекладачами (фрилансерами), їхню взаємодію із замовниками перекладацьких послуг і відносини між собою.

Отже, за даними звіту Європейського союзу асоціації перекладацьких компаній [15] середня перекладацька агенція налічує приблизно 10 штатних працівників, 35% з яких є керівниками перекладацьких проектів, 25% є штатними перекладачами, решта залучена до управління бізнесом, рекламування та продажу послуг, пошуку клієнтів, IT забезпечення виробництва тощо. Загальні тенденції, що спостерігаються у роботі перекладацьких компаній, – це розширення сфер спеціалізації, мовних пар, лінгвістичних послуг, автоматизація робочих процесів, збільшення використання машинного перекладу та постредагування, використання аутсорсингу. Останнє передбачає передачу компанії частини завдань або процесів іншим перекладацьким компаніям і незалежним перекладачам на умовах субпідряду з метою скорочення витрат. Окреслені тенденції стосуються і українських бюро перекладів, які існують переважно за рахунок замовлень від європейських й американських перекладацьких агенцій на умовах субпідряду, тендерних замовлень від транснаціональних корпорацій і додаткових послуг [26]. Вимоги, які висувають замовники перекладацьких послуг до перекладацьких компаній, відповідно до інформації, опублікованої EUATC [15], полягають у: якості перекладу (39%), надійності та вчасності його виконання (32%), доступності та відповідальності (21%), професіоналізмі та ефективності (15%). Також для клієнтів перекладацьких компаній важливі якість обслуговування, гнучкість і комунікабельність, дотримання партнерських зобов'язань, цінова політика, особистий контакт, швидкість.

Відділи перекладів державних і недержавних організацій – це структурні підрозділи підприємств, установ тощо, які забезпечують письмовий переклад матеріалів, що пов'язані із виконанням функцій та завдань цих установ у контексті міжнародної співпраці та усний переклад під час проведення

міжнародних заходів (офіційних зустрічей, перемовин, конференцій, круглих столів, семінарів тощо). Працівники відділів перекладів є штатними співробітниками – вузькими спеціалістами у сфері діяльності установи. Вони мають чітко визначені посадові обов'язки, до яких входить перекладені документів, що надходять від керівництва організації, інших структурних підрозділів і працівників. Останні цінують вчасне, якісне та надійне виконання перекладів, а від перекладачів очікують професіоналізму, ефективності, відповідальності, оперативності, вміння працювати в стресових ситуаціях [9].

Відповідно до результатів досліджень [12; 15], кар'єра незалежного перекладача є свідомим вибором 80% учасників опитувань. Більшість (2/3) незалежних професіоналів перекладацької галузі, серед яких 80% жінок, є членами професійних асоціацій і мають досвід роботи в професії більше 10 років [15]. 47,5% незалежних представників перекладацької спільноти мають вищу лінгвістичну освіту і кваліфікацію перекладача [15]. Загальні тенденції, що стосуються незалежних перекладачів, полягають у: виконанні ними переважно (85% опитаних) письмового спеціалізованого перекладу; поєднання основної роботи з індивідуальною трудовою діяльністю (фрилансем); прагнення професійного розвитку (96% опитаних) у сферах спеціалізації, ведення бізнесу, використання машинного перекладу та засобів автоматизованого перекладу. Замовниками послуг незалежних професіоналів є прямі клієнти (77%), перекладацькі агенції (55%), видавництва (47%), які очікують якості перекладу (50%), надійності та вчасного виконання (28%), помірної ціни (25%), швидкості виконання (15%), професіоналізму та ефективності (12%). Вимоги замовників перекладацьких послуг до їх постачальників представлені у Таблиці 2.2.1.

Отже, найбільше вимог, що висувається до постачальників перекладацьких послуг з боку їх замовників, стосуються перекладацьких агенцій, а головними вимогами є якість перекладу та послуг, їх вчасність і надійність. Від виконавців найбільше очікують професіоналізму та ефективності.

2.3. Вимоги до кваліфікації фахівця з письмового перекладу

Згідно з даними дослідників EUATC [15] перекладацькі компанії та відділи перекладів готові взяти на роботу фахівців з високим рівнем володіння іноземною мовою, перекладацької компетентності, компетентності у письмі, умінь використовувати засоби ІКТ і перекладацькі інструменти, комунікативних здібностей і соціальних навичок (soft skills), зокрема умінь здійснювати інформаційний пошук, орієнтуватись у ситуації на ринку, планувати власну діяльність, забезпечувати якість.

Аналіз сфери перекладацьких послуг з метою окреслення вимог роботодавців до кваліфікації пе-

рекладача в Україні здійснювався низкою науковців [1; 8; 9]. Представимо фактори, що сприяють працевлаштуванню перекладачів, у відповідності до їх пріоритетності з точки зору авторів досліджень. Отже, найважливішими вимогами визначено володіння засобами автоматизованого перекладу та предметна компетентність для виконання спеціалізованого перекладу [1; 8; 9]. Наступна важлива вимога стосується наявності досвіду роботи [1; 8; 9]. Також, українські роботодавці цінують бездоганне володіння мовою тексту оригіналу і тексту перекладу [8; 9], розуміння місця і ролі перекладача в загальному процесі створення перекладацького продукту, уміння працювати у команді, правильно розподіляти час, вести ділову комунікацію шляхом листування, здійснювати самостійний пошук довідкових матеріалів, перекладати швидко, працювати з текстовими файлами різних форматів і текстами низької лінгвістичної якості [1]. Зауважимо, що хоча серед окреслених дослідниками основних

вимог до перекладачів зазначена вища лінгвістична освіта [8; 9], наявність диплому перекладача, за результатами згаданих досліджень, представниками індустрії перекладу оцінюється досить низько (2 бали з 5) [1] і вимагається 4 з 10 перекладацьких компаній [9]. З метою окреслення сучасних вимог до кваліфікації перекладача письмових текстів на ринку перекладацьких послуг ми провели власне дослідження, результати якого підтверджують достовірність більшості зроблених висновків, однак, у ході розвідки знайдено певні відмінності та нові факти.

Отже, для досягнення цілей роботи ми проаналізували релевантну інформацію, представлену на сайтах 19 провідних за рейтингом Translationrating 2018 [25] українських перекладацьких компаній (ПК), зокрема InText [16], Translatel [26], Профпереклад [10], Technolex Translation Studio [23], Київське Обласне Бюро Перекладів [6], Kyiv Language Services [18], Taskforce [22], Азуріт [12],

Таблиця 2.2.1

Вимоги до постачальників перекладацьких послуг

	<i>Перекладацькі агенції</i>	<i>Відділи перекладів</i>	<i>Незалежні перекладачі</i>
Вимоги до перекладу та послуг	якість надійність вчасність швидкість	вчасність якість надійність	якість надійність швидкість вчасність
Вимоги до виконавців	доступність відповідальність професіоналізм ефективність гнучкість і комунікабельність дотримання партнерських зобов'язань цінова політика особистий контакт	професіоналізм ефективність відповідальність оперативність стресостійкість	професіоналізм ефективність

Вимоги роботодавців до фахівців з письмового перекладу

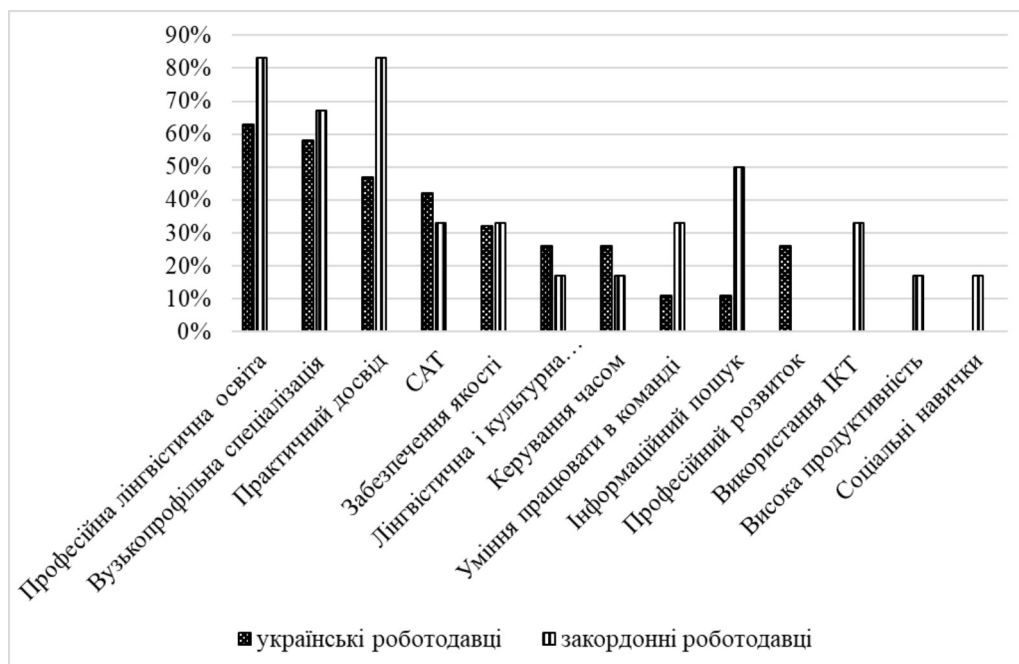

Рис. 2.3.1

Бюро перекладів «Кофеїн» [3] та 6 закордонних ПК, які пропонують роботу українським перекладачам [15; 17; 21; 24; 27; 28].

Відповідно до знайденої інформації, головна вимога, яку висувають 12 українських і 5 закордонних ПК, що складає 63% і 83% роботодавців відповідно – це професійна лінгвістична освіта, підтвержена дипломом державного звання. Компанії, які шукають перекладачів, зауважують, що для роботи з письмовими текстами потрібна належна підготовка з перекладу [10] та бездоганне володіння цільовою мовою [16; 23], а диплом перекладача підтверджує його/її професійні повноваження під час нотаріального засвідчення перекладу.

Другий важливий фактор, який, з точки зору 11 українських (58%) і 4 закордонних ПК (67%), сприяє конкурентоспроможності перекладача, – це вузькопрофільна спеціалізація, що передбачає експертне володіння тематикою перекладу та спеціалізованою термінологією.

Практичний досвід, зокрема досвід виконання перекладів у певній галузі, наявність баз перекладів, термінологічних баз вважають необхідним 47% (9 з 19) українських і 83% (5 з 6) закордонних перекладацьких компаній.

Володіння засобами автоматизації перекладу (CAT) та автоматизованої перевірки якості перекладу зазначено у вимогах 8 (42%) українських і 2 (33%) закордонних постачальників перекладацьких послуг. При цьому, на сайтах чотирьох (21%) українських перекладацьких агенцій оголошено, що вони принципово не використовують у своїй роботі машинний переклад.

У своїх вимогах до перекладачів ПК не вказують знання міжнародних стандартів якості у сфері надання перекладацьких послуг, але 6 (32%) українських і 2 (33%) закордонних перекладацьких бюро декларують, що у своїй діяльності керуються ISO 9000 [16], ISO 9001 [18; 26], ISO 17100 [18; 22; 23], ISO 18841 [18], EN 15038 [26]. Це дозволяє припустити, що перекладач, який бере участь у перекладацькому проєкті, має бути обізнаним щодо умов реалізації усіх його аспектів, здатним і готовим підтримувати високі стандарти якості перекладу та перекладацьких послуг.

Запит на знання цільової мови та культури, мови та культури перекладу мають 5 з 19 українських і 1 з 6 закордонних компаній. Така ж кількість роботодавців наголошує на важливості вміння ефективно керувати часом. Уміння працювати в команді окреслено у вимогах 2 (11%) українських і 2 (33%)

закордонних компаній. Також, 2 українські та 3 (50%) закордонні агенції вважають необхідними вміння здійснювати інформаційний пошук, термінологічний пошук, укладати глосарії, термінологічні бази.

Вимоги, що висуваються лише українськими роботодавцями стосуються прагнення вчитися та постійно підвищувати свою кваліфікацію (5 компаній з 19). Щодо вимог, які зазначаються закордонними агенціями, то вони включають використання ІКТ (33%), високу продуктивність для перекладачів – 2500-3000 слів на день, для редакторів – 5000 слів на день (17%), соціальні навички, зокрема здатність чітко формулювати думки, ефективно вирішувати конфліктні ситуації, адаптуватись до змін, знаходити нестандартні рішення, емпатія (17%). Вимоги до кваліфікації фахівців з письмового перекладу представлені на Рис. 2.3.1.

Підсумовуючи, зазначимо, що більшість перекладацьких агенцій шукають досвідчених фахівців у галузі спеціалізованого перекладу з вищою лінгвістичною освітою, здатних забезпечити високі стандарти якості перекладу та перекладацьких послуг, за рахунок використання програмного забезпечення перекладу зокрема.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведений комплексний аналіз ринку перекладацьких послуг дозволяє зробити висновок про те, що збільшити конкурентоспроможність випускників ЗВО та покращити їхні шанси на працевлаштування у сфері перекладацької діяльності, яка стрімко розвивається в умовах економічної рецесії та обмеженості ресурсів, зростаючої глобалізації та розширення міжнародних контактів, інтенсивного розвитку електронної комерції, цифрових технологій та зростання попиту на професійних перекладачів, збільшення обсягів інформації та стагнації продуктивності, можливо шляхом урахування зазначених тенденцій, особливостей функціонування постачальників перекладацьких послуг і вимог ринку праці до кваліфікації перекладача в процесі відповідного навчання, спрямованого на практичну підготовку фахівців у галузі спеціалізованого перекладу, перекладу освітніх текстів зокрема, спроможних забезпечити якість перекладу та перекладацьких послуг за рахунок високого рівня сформованості фахової перекладацької компетентності, у визначенні структури та змісту якої і вбачаємо перспективи подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко, О.С. (2018). Профіль письмового перекладача (професійні компетенції очима вишив та індустрії). *Наукові записки ЦДПУ. Серія: Філологічні науки*, 165, 447–453. Відновлено з <http://dspace.kspu.kr.ua/jspui/handle/123456789/2919>
2. Бондаренко, О., & Струк, Т. (2014). *Основні напрямки покращення підготовки перекладачів на базі ВНЗ. Зміст підготовки перекладачів та сучасні вимоги професії*: матеріали наук.- практ. конф. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 7–14.

3. Бюро перекладів «Кофеїн». <https://translateit.com.ua/uk/vakansii/>
4. Зінукова, Н. В. (2014). Професійна підготовка перекладчів у сучасних умовах: вимоги ринку перекладацьких послуг. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*, 2(8), 42–47.
5. Ігнатенко, В. Д. (2020). Використання сучасних інформаційних технологій у підготовці майбутніх філологів. *Іноземні мови*, 1, 37–42. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2020.1.197401>
6. Київське обласне бюро перекладів. <https://text.ua/ua/>
7. Ольховська, А. С. (2016). Аналіз сучасного перекладацького ринку як основа для побудови методики навчання перекладача. *Молодь і ринок*, 3(43), 94–100.
8. Ольховська, А. С. (2017). Галузеві стандарти та роботодавці як визначники вимог до змісту фахової компетентності перекладача. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, V(61), 112, 51–55.
9. Пилипчук, М. Л. (2020). Аналіз ринку перекладацьких послуг як основа професійної підготовки студентів-перекладчів в умовах інноваційної професійної діяльності. *Вісник національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, психологія*, 17, 61–69. DOI: 10.18372/2411-264X.2(17).15025
10. Посадова інструкція перекладача. https://jobs.ua/rus/job_description/view/1865; <http://trudova-ohrana.ru/primery-dokumentov/zrazki-posadovih-nstrukcj/3665-posadova-nstrukcja-perekladacha.html>; <http://profi.ua/job-descriptions/view/1865/>; <https://profpressa.com/instructions/perekladach>
11. Профпереклад. <https://uk.profpereklad.ua/10-rechej-jaki-hotilosja-b-znati-na-pochatku-perekladackoi-kar-ieri/>
12. Українська асоціація перекладчів. (2020). Опитування перекладчів України (квітень-серпень 2020 р.). Відновлено з <https://www.uati.org/survey-2020/>
13. Azurit. <https://www.azurit.kiev.ua/ru/perevodchikam/>
14. CSA Research. (2021). *Global Market Study*. Retrieved from: <https://csa-research.com/Featured-Content/Global-Market-Study-2021>
15. EUATC. (2020). *European Language Industry Survey 2020 Before & After COVID-19*. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020_language_industry_survey_report.pdf
16. Hogarth. <https://www.hogarthww.com/careers>
17. InText. <https://intext.eu/about-us/careers/>
18. Janus Worldwide. <https://janusww.com/publications/inside-the-recruitment-and-hiring-process/>
19. Kyiv Language Services. <https://kls-agency.com.ua/written-translation/>
20. Slator. *The Slator 2020 Language Service Provider Index*. Retrieved from <https://slator.com/the-slator-2020-language-service-provider-index/>
21. Statista Research Department. (2020). *Market size of the global language services industry 2009-2021*. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/257656/size-of-the-global-language-services-market/>
22. RWS. <https://www.rws.com/about/careers/>
23. Taskforce. <https://taskforce.ua/ua/cooperation>
24. Technolex Translation Studio. <https://technolex.com/ru/Careers.html>
25. thebigword Group. <https://en-gb.thebigword.com/about-us/career/>
26. Translation Rating. (2018). *Обзор украинского рынка – 2018*. Retrieved from <https://translationrating.ru/result-s2018ukraine/>
27. Translatel. <https://www.translatel.com/ru/careers/>
28. Ubiquis. <https://www.ubiquis.com/en-gb/about/apply/>
29. Welocalize. https://careers.welocalize.com/?_ga=2.145050999.2108990724.1610531091-2022030954.1610531091

REFERENCES

1. Azurit. <https://www.azurit.kiev.ua/ru/perevodchikam/>
2. Bondarenko, O. S. (2018). Profil pysmovoho perekladacha (profesijni kompetenciyi ochyma vyshiv ta industriyi) [Translator profile (professional competences from the view of universities and industry)]. *Naukovi zapysky CzDPU. Seriya: Filologichni nauky [Research Bulletin. Series: Philological Sciences]*, 165, 447–453. Retrieved from <http://dspace.kspu.kr.ua/jspui/handle/123456789/2919>. (in Ukrainian)
3. Bondarenko, O., & Struk, T. (2014). *Osnovni napryamky pokrashhennya pidgotovky perekladachiv na bazi VNZ [Main directions of the university translator training improvement]*. Zmist pidgotovky perekladachiv ta suchasni vymogy profesiyi: nauk.-prakt. konf. [Abstract of scientific-practical conference “The content of translator training and requirements of the profession], Alfred Nobel University Publ., Dnipropetrovsk, Ukraine, 7–14. (in Ukrainian)
4. Byuro perekladiv «Kofeyin» [Translation agency «Kofeyin»]. <https://translateit.com.ua/uk/vakansii/> (in Ukrainian).
5. CSA Research. (2021). *Global Market Study*. Retrieved from <https://csa-research.com/Featured-Content/Global-Market-Study-2021>
6. EUATC. (2020). *European Language Industry Survey 2020 Before & After COVID-19*. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/2020_language_industry_survey_report.pdf
7. Hogarth. <https://www.hogarthww.com/careers>
8. Ignatenko, V. D. (2020). Vykorystannya suchasnyx informacijnyx tehnologij u pidgotovci majbutnix filologiv [Use of modern information technologies for training philologists]. *Inozemni movy [Foreign languages]*, 1, 37–42. DOI: <https://doi.org/10.32589/1817-8510.2020.1.197401>. (in Ukrainian)

9. InText. <https://intext.eu/about-us/careers/>
10. Janus Worldwide. <https://janusww.com/publications/inside-the-recruitment-and-hiring-process/>
11. Kyiv Language Services. <https://kls-agency.com.ua/written-translation/>
12. Kyiv Regional Translation Agency. <https://text.ua/en/>
13. Olxovska, A. S. (2016). Analiz suchasnogo perekladaczckogo rynku yak osnova dlya pobudovy metodyky navchannya pereklada [The analysis of the modern translation market as the basis for building the methodology of teaching methods of translation]. *Molod i rynek [Youth & market]*, 3(43), 94–100. (in Ukrainian)
14. Olxovska, A. S. (2017). Galuzevi standarty ta robotodavci yak vy`znachny`ky` vy`mog do zmistu faxovoyi kompetentnosti perekladacha [Translation industry standards and LSPs requirements as formulators of translation competence content]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, V(61), 112, 51–55. (in Ukrainian)
15. Profpereklad. <https://uk.profpereklad.ua/10-rechej-jaki-hotilosja-b-znati-na-pochatku-perekladackoi-kar-ieri/> (in Ukrainian).
16. Pylypčuk, M. L. (2020). Analiz rynku perekladaczckyx posluh jak osnova profesijnioji pidhotovky studentiv-perekladačiv v umovax innovacijnoji profesijnioji dijali`nosti [The analysis of the modern translation market as the basis for translation students' professional training in terms of their innovative professional activity]. *Visnyk nacional'noho aviacijnogo universytetu. Serija: Pedagogika, psihologija [Proceedings of the National Aviation University. Pedagogy and psychology]*, 17, 61–69. DOI: 10.18372/2411-264X.2(17).15025. (in Ukrainian)
17. RWS. <https://www.rws.com/about/careers/>
18. Slator. *The Slator 2020 Language Service Provider Index*. Retrieved from <https://slator.com/the-slator-2020-language-service-provider-index/>
19. Statista Research Department. (2020). *Market size of the global language services industry 2009-2021*. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/257656/size-of-the-global-language-services-market/>
20. Taskforce. <https://taskforce.ua/ua/cooperation>
21. TechnoLex Translation Studio. <https://technoLex.com/ru/Careers.html>
22. thebigword Group. <https://en-gb.thebigword.com/about-us/career/>
23. Translatel. <https://www.translatel.com/ru/careers/>
24. Translation Rating. (2018). *Obzor ukrainskogo rynku – 2018 [Ukrainian market review]*. Retrieved from <https://translationrating.ru/results2018ukraine/> (in Russian)
25. Translator job descriptions. Retrieved from https://jobs.ua/rus/job_description/view/1865; <http://trudova-ohrana.ru/primery-dokumentov/zrazki-posadovih-nstrukcij/3665-posadova-nstrukcija-perekladacha.html>; <http://profi.ua/job-descriptions/view/1865/>; <https://profprensa.com/instructions/perekladach> (in Ukrainian)
26. Ubiqus. <https://www.ubiquus.com/en-gb/about/apply/>
27. Ukrainian Association of Translators and Interpreters. (2020). Opytuvannja perekladačiv Ukrajinny (kviten-serpen 2020 r.) [Survey of Ukrainian translators (April-August 2020)]. Retrieved from <https://www.uati.org/survey-2020/> (in Ukrainian)
28. Welocalize. https://careers.welocalize.com/?_ga=2.145050999.2108990724.1610531091-2022030954.1610531091
29. Zinukova, N. V. (2014). Profesijnia pidhotovka perekladchiv u suchasnyx umovax: vymohy rynku perekladaczckyx posluh [Professional translator training under current conditions: requirements of translation industry]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelya. Pedagogika i psihologiya. Pedagogichni nauky [Bulletin of Alfred Nobel University. Series: Pedagogy and Psychology]*, 2(8), 42–47. (in Ukrainian)

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Yana Fabrychna – PhD in Pedagogics, Associate Professor, Doctoral Student at the Department of Pedagogy, Foreign Languages Methodology Teaching and Information and Communication Technologies of Kyiv National Linguistic University; e-mail: yanafabrichnaya@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1009-6598>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=1XWC0LgAAAAJ&hl=ru>; RESEARCH GATE: <https://www.researchgate.net/profile/Yana-Fabrychna>